

Napo's beste signalen voor veiligheid: Les één – Gevaars-/verbodsborden

(7–9 jaar)

Tips voor de leerkracht

Kinderen kunnen niet vroeg genoeg de basisbeginselen van veiligheid en gezondheid leren kennen waarmee volwassenen te maken hebben op het werk.

Napo is een sympathiek figuurtje dat kinderen kan stimuleren na te denken over veiligheidskwesties en hen kan helpen deze te begrijpen en er goed mee om te gaan. Klik voor meer informatie over Napo op deze link: www.napofilm.net/nl/who-is-napo. Er is een uitgebreide reeks Napo-filmpjes die u naar eigen inzicht kunt gebruiken in de les.

Sommige basisbegrippen op het gebied van veiligheid uit dit lesplan sluiten aan op bestaande leerstof. Wij geven u diverse leuke ideeën om deze veiligheidsbegrippen in uw lessen op te nemen. U kunt deze les op zichzelf gebruiken, maar hij kan ook deel uitmaken van een breder project. Het lesplan bevat verwijzingen naar andere onderwerpen, maar het hoofddoel is de aansprekende Napo-filmpjes te gebruiken om uw leerlingen wegwijs te maken in de verschillende soorten veiligheidsborden en hun te leren wat ze betekenen en hoe ze ons voor letsel kunnen behoeden.

We hebben ook een volledige lesopzet bijgevoegd als voorbeeld van de manier waarop deze ideeën kunnen worden gebruikt. Het eerste deel geeft een overzicht van activiteiten, doelen en benodigde materialen voor de les. Daarna volgt een gedetailleerder voorbeeld van een driedelig lesplan met een voorstel voor extra leerstof.

Meer informatie over thema's op het gebied van basisveiligheid en gezondheid die in deze les worden behandeld, kunt u vinden in het begeleidingsblad voor het lesplan.



Leerdoelen

- Vertrouwd raken met een reeks waarschuwborden en weten waarom ze belangrijk zijn
- Inzicht krijgen in de manier waarop de borden hun betekenis overbrengen
- Leren hoe veiligheidsborden je kunnen helpen jezelf te beschermen
- Groepen beoordelen elkaars prestaties en testen elkaars kennis over wat de vorm van een bepaald bord betekent
- Er kunnen maskers worden gebruikt om een toneelstukje in de klas op te voeren

Activiteitenoverzicht

Zie gedetailleerd lesplan *

40/45 minuten

Bekijk het Napo-filmpje bij deze les:
www.napofilm.net/nl/napo-for-teachers/safety-signs-danger-prohibition/video

De beste signalen:

- Inleiding
- Gele driehoek (gevaar)
- Gevaar – zwevende last
- Rode cirkel (verbod)
- Niet roken

2/6



Mogelijke activiteiten:

- Bespreek bij elke scène wat er gebeurt en waarom. Noem enkele redenen waarom mensen niet op de borden hebben gelet.
- Laat een aantal borden zien uit de volledige reeks van de EU-richtlijn (zie begeleidingsblad). Bespreek de basisregels voor kleuren en vormen van veiligheidsborden.
- Teken van elk bord een voorbeeld.
- Leg uit wat het doel/nut van borden is en wat ze betekenen.
- Neem per groepje een vorm van een bord – driehoekig of rond – die een gevaar of een verbod aanduidt.
- Maak van de veiligheidsborden maskers die op stokken kunnen worden bevestigd en voor het gezicht kunnen worden gehouden.
- Bedenk hoe de borden zouden kunnen praten of wat ze kunnen doen om te zorgen dat ze worden opgemerkt, bijv. een ferme stem en lichaamstaal voor gevaar, een krachtige, dwingende stem en lichaamstaal voor een verbod.
- Bespreek veelvoorkomende risico's uit ons dagelijks leven en het verband hiervan met veiligheidsborden.
- Zo nodig kan de leerkracht de borden maken en kan ermee worden geoefend, voordat de leerlingen er in groepjes mee aan de slag gaan.
- Test in klassikaal verband wat de leerlingen weten over de betekenis van borden en waarom ze belangrijk zijn.
- Extra lesstof kan bijvoorbeeld bestaan uit het onderzoeken van andere borden, waaronder enkele eenvoudige verkeersborden, en het maken van een veiligheidsbord voor de school.

Benodigde materialen

- Napo-filmpje (te downloaden)
- Ongelinieerd papier en kleurpotloden om tekeningen te maken
- Voor sommige leerlingen: vormsjablonen (te downloaden)
- Rood en geel karton en stokken om de maskers op te bevestigen

Download de materialen op:

<http://www.napofilm.net/nl/napo-for-teachers/Resources>

Koppelingen naar onderwerpen/vakken

Persoonlijke verzorging, maatschappijleer en gezondheid

- Veiligheidsregels en manieren om je veiligheid te beschermen, informatie over mensen die daarbij kunnen helpen
- Inzien welke gevolgen je eigen gedrag heeft voor andere mensen

Wiskunde

- Vormen herkennen

Natuur en techniek

- Waarschuwborden en symbolen herkennen en opmerken

Burgerschap

- Gevaren herkennen, daaruit voortvloeiende risico's beoordelen en risico's beheersen

Vreemde taal/moedertaal

- In eenvoudige zinnen de betekenis van borden uitleggen

Verkeersveiligheid

- Waarschuwborden herkennen en opmerken

* Gedetailleerd lesplan

Leerresultaten

Ik kan uitleggen waarom veiligheidsborden belangrijk zijn en wat borden met verschillende vormen betekenen.

Leerdoelen

- Weten waarom borden kunnen bijdragen aan onze veiligheid.
- Kunnen aangeven welke borden een verbod of een gevaar aanduiden.

Inleiding

5 minuten

Laat een bord zien en vraag wat het betekent, waar je het kunt tegenkomen en waarom we ons moeten houden aan de instructie die ermee wordt gegeven (leg uit wat het doel van veiligheidsborden is).

Vragen:

- Kan je je herinneren welke borden of symbolen je in de buurt van de school, thuis en op straat wel eens hebt gezien?
- Let je wel eens NIET op een bord of symbool?

Bespreek veelvoorkomende risico's uit ons dagelijks leven en het verband hiervan met veiligheidsborden.

Hoofdactiviteit

40 minuten

Laat het Napo-filmpje bij deze les zien:

- De beste signalen
- Inleiding
- Gele driehoek (gevaar)
- Gevaar – zwevende last
- Rode cirkel (verbod)
- Roken verboden

1. Bespreek na elk fragment welke boodschap de borden willen overbrengen. Laat de leerlingen andere borden zien die ze buiten de school wellicht zijn tegengekomen. (Zie begeleidingsblad.) Leerlingen kunnen ook bedenken hoe de stemmen van de borden zouden kunnen klinken.
2. Bespreek de basisregels voor kleuren en vormen van veiligheidsborden. Teken de gele driehoek voor GEVAAR en de rode cirkel voor VERBODEN. Voor sommige leerlingen moet u misschien de te downloaden sjablonen gebruiken.
3. Maak maskers van dik karton van deze borden en plak ze op een stok.
4. Leerlingen kunnen hun borden een stem geven door ze voor hun gezicht te houden en de waarschuwing uit te spreken.
5. Leerlingen kunnen met hun groepje in een verhaal/toneelstuk (net als in de verhalen van Napo) laten zien hoe deze borden mensen voor gevaar kunnen behoeden.
6. Deel deze scènes met de hele klas.



Klassikale bespreking en beoordeling

5 minuten

Test het begrip van de verschillende vormen en kleuren van veiligheidsborden en geef een beoordeling op basis van onderstaande gradaties. Zowel de leerkracht als de leerling gebruiken deze voor hun beoordeling.

Goud: Ik kan ten minste vijf verbods- en gevaarsborden noemen en aangeven wat de betekenis en het belang ervan zijn.

Zilver: Ik kan twee veiligheidsborden noemen en aangeven wat de betekenis en het belang ervan zijn.

Brons: Ik kan één veiligheidsbord noemen en aangeven wat de betekenis en het belang ervan zijn.

Extra lesstof

A. U kunt ook andere borden gebruiken, zoals onderstaande voorbeelden, en een bord maken dat echt effectief is voor uw school.



Hier vindt u enkele andere Napo-filmpjes die in de les kunnen worden behandeld:
www.napofilm.net/nl/napos-films



BEGELEIDINGSBLAD VOOR LEERKRACHTEN

Napo's beste signalen voor veiligheid:

Les één – Gevaars-/verbodsborden

De beste signalen

Het eerste filmpje in de Napo-reeks geeft een inleiding over gezondheids- en veiligheidsborden en symbolen op de werkvloer. Het filmpje is een nuttige gids voor nieuwe werknemers en een waardevolle opfrissing van de kennis van hun meer ervaren collega's. Er worden verschillende werksituaties getoond waarin veiligheidsborden belangrijk zijn. Dit filmpje is geschikt voor alle sectoren en voor werknemers van alle niveaus, maar vooral voor jonge mensen in opleiding of met weinig werkervaring.

Het filmpje wil de kijkers informeren over veiligheidssignaleringen op de werkvloer, wijzen op het belang van het naleven ervan en tonen hoe ze door hun vorm en kleur kunnen worden herkend. Er zijn diverse scènes. Elke scène toont een werksituatie waarin Napo wordt geconfronteerd met de borden, die tot leven komen om hem te leren wat ze betekenen en hem te vertellen hoe belangrijk veiligheid is. De verhalen vertellen wat er gebeurt wanneer je de borden negeert en welke technische en organisatorische obstakels een doelmatige werking van veiligheidsborden in de weg kunnen staan.

Europese richtlijn inzake veiligheidssignaleringen

De Europese richtlijn inzake veiligheidssignaleringen (Richtlijn 92/58/EEG) over de beschikbaarstelling en het gebruik van veiligheidssignaleringen op het werk is ingevoerd om de standaardisatie van veiligheidssignaleringen in alle EU-lidstaten te bevorderen, zodat veiligheidssignaleringen overal dezelfde betekenis hebben.

Volgens de bepalingen van de richtlijn moeten werkgevers zorgen voor specifieke veiligheidssignaleringen als er een risico bestaat dat niet op een andere manier wordt voorkomen of beperkt, bijv. door technische maatregelen en veilige werksystemen. Als een veiligheidssignalering niet bijdraagt aan vermindering van het risico, of als het risico klein is, hoeft er geen signalering te worden gebruikt.

In de richtlijn is bepaald dat er op werkplekken, indien nodig, verkeersborden worden gebruikt om het wegverkeer te regelen, dat werkgevers de door hen aangebrachte veiligheidssignalering onderhouden en dat zij hun werknemers uitleg geven over onbekende signaleringen en vertellen wat ze moeten doen als ze een veiligheidssignalering zien.

De bepalingen zijn van toepassing op alle plaatsen en activiteiten waar mensen werkzaam zijn.

Belangrijke begrippen uit de richtlijn

- Veiligheids- en gezondheidssignalering: aanwijzing of voorschrift met betrekking tot de veiligheid en/of gezondheid op het werk door middel van een bord, een kleur, een lichtsignaal, een akoestisch signaal, een hand- of armsein of een mondelinge mededeling.
- Mondelinge mededeling: een overeengekomen mondelinge boodschap, met gebruikmaking van de menselijke stem of van spraaksynthese.
- Hand- of armsein: een beweging of stand van de armen of handen, bedoeld om aanwijzingen te geven aan personen die handelingen verrichten waarbij een risico of gevaar bestaat.



Deze les gaat over de volgende categorieën veiligheidsborden:

Gevaar – Waarschuwborden

Waarschuwbord – waarschuwt voor een risico of een gevaar (bijv. elektriciteit)

Kenmerken:

- Driehoekig
- Zwart pictogram met een achtergrond die voor ten minste 50% geel is



Gevaar



Vallen



Lage
temperatuur



Hangende
lasten



Transportvoer-
tuigen



Gevaar:
Elektriciteit

Verbodsborden

Verbodsbord – verbiedt een handelwijze waardoor gevaar kan ontstaan of toenemen (bijv. verboden te roken)

Kenmerken:

- Rond
- Zwart pictogram op witte achtergrond, rode rand en balk
- De rode kleur moet ten minste 35% van het oppervlak van het bord beslaan



Verboden te
roken



Vuur en open
vlam verboden



Verboden voor
voetgangers



Verboden met
water te blussen



Geen toegang
voor
onbevoegden



Verboden voor
transport-
voertuigen



De tweede les van Napo's beste signalen voor veiligheid gaat over gebodsborden, borden voor noodsituaties en informatie over wat te doen bij brand.